

5 forslag til mindre justeringer af sygedagpengere retten

Dansk Socialrådgiverforening

Gigtforeningen
Et godt liv i bevægelse

⊗ Kræftens Bekæmpelse

Ældre ⊗ Sagen

BUPL

HK

FOA

5 forslag til mindre justeringer af sygedagpengeretten

Der er et bredt ønske om at tilpasse retten til sygedagpenge. Det blev senest drøftet ved et dialogmøde som beskæftigelsesministeren afholdt den 15. september 2023. Ønsket om at tilpasse retten til sygedagpenge har været der længe. Derfor pegede en kreds af 12 organisationer og foreninger, der tilsammen repræsenterer mere end 1,4 mio. medlemmer, i september 2022 på otte konkrete forslag til at styrke sygedagpengereglerne. På dialogmødet blev der peget på mange store ændringer. Ministeren efterlyste dog også forslag til mindre justeringer

af reglerne som kan implementeres forholdsvis ubesværet, og uafhængigt af, at der med en kommende reform af hele beskæftigelsessystemet vil ske ændringer som også har betydning for sygedagpengesystemet. Derfor vil den samme kreds af 12 organisationer og foreninger gerne pege på, at 5 af de 8 forslag, delvist tilpasset, kan imødekomme ministerens ønske om små justeringer. De fem forslag er nemme at ændre, bidrager til afbureaukratisering og skaber bedre muligheder for at hjælpe sygemeldte.

Vi ønsker:

- 1** Øget fokus på *varig tilbagevenden til arbejdsmarkedet*.
- 2** Mulighederne for at få *forlænget sygedagpenge* bør forbedres.
- 3** *Jobafklaringsforløb afskaffes, indsats og ydelse flyttes til sygedagpengeloven*.
- 4** *Lægesamarbejde skal styrkes - og lægeudtalelser skal præciseres og målrettes*.
- 5** *Adgangen til sygedagpenge for løstansatte og vikarer skal afbureaukratiseres*

Uddybende forklaring og begrundelse for forslagene

1

Forslag 1: Øget fokus på varig tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Formålet i sygedagpengelovens § 1 stk. 1, nr. 2 udvides med 'og varigt', så formuleringen bliver: 'at medvirke til, at den sygemeldte genvinder sin arbejdsevne og vender tilbage til arbejdsmarkedet så hurtigt [og varigt] som muligt'.

Begrundelse: Forslaget er nemt at implementere juridisk og det understøtter ønsket om at arbejdstagerne kan blive længere på arbejdsmarkedet i takt med den stigende folkepensionsalder. Forslaget skal også understøtte et kulturskifte mod en mere langsigtet rentabel investering i arbejdskraft. Forslaget vurderes at kunne bevares og bæres med videre i en større revision af beskæftigessystemet.

For nogle grupper har den 'hurtigste vej' tilbage til arbejdsmarkedet, som har været et stærkt fokus siden reformen i 2014, den modsatte effekt, idet de hurtigt mister kontakten til arbejdsmarkedet igen. Det skyldes ofte, at de reelt ikke har været raske nok til at kunne arbejde, eller har haft behov for at skifte branche eller stilling, for at kunne arbejde.

2

Forslag 2: Mulighederne for at få forlænget sygedagpenge bør forbedres

- a) Forlængelsesmulighed nr. 2 om afklaring af arbejdsevne, skal i højere grad bringes i anvendelse, også når den sygemeldte afventer at få afklaret sin arbejdsevne, gennem udrednings- og behandlingstiltag eller når den sygemeldte venter på afklaring af helbredstilstanden i sundhedssystemet.
- b) Forlængelsesmulighed nr. 5 skal udvides, så sygemeldte med potentielt livstruende eller alvorlig sygdom (eller skade) kan få forlænget sygedagpengeperioden, hvis de har behov for restitutionsperiode eller efterbehandling, efter et svært eller langt sygdomsforløb. Det gælder fx kræftpatienter, hjertepatienter, svært tilskadedekomne og andre, der har brug for at restituere efter behandling med bivirkninger og senfølger, der har betydning for arbejdsevnen.

Begrundelse: Forslag a skal kompensere for ventetider i sundhedssystemet og giver mulighed for at forlænge også i tilfælde, hvor den sygemeldte afventer afklaring af helhedstilstand eller behandlingstiltag, som kan ændre arbejdsevnen. Ligesom det understøtter borgere, hvor det er kompliceret tidligt at fastlægge et tidsperspektiv for prognose og bedring, fx ved psykiske lidelser.

Forslag b skal sikre, at ikke kun sygemeldte der har en aktuelt livstruende alvorlig sygdom, men også potentielt livstruende eller alvorlig sygdom kan få forlænget sygedagpengeperioden. Ligesom, at den sygemeldte eller 'svært tilskadedekomne' som er i en proces efter alvorlig sygdom eller skade, der medfører livsomvæltende omstændigheder, skal sikres restitution.

3

Forslag 3: Jobafklaringsforløb afskaffes, indsats og ydelse flyttes til sygedagpengeloven

Jobafklaringsforløb afskaffes og i stedet fortsætter den sygemeldte, der ikke kan få forlænget sine sygedagpenge, i sygedagpengeforløb, på nedsatte sygedagpenge, svarende til satsen for ressourceforløbsydelsen.

Begrundelse: Forslaget forenkler reglerne, øger logikken og fremmer kontinuiteten. Det fjerner behovet for et ydelses- og sagsbehandlerskift samt den heraf medfølgende ventetid på igangsættelse af nye indsatser. Det understøtter fortsat den sygemeldte og giver en økonomisk besparelse ved at lette bureaukrati og sagsbehandling i kommunerne.

Overgangen til jobafklaringsforløb er bureaukratisk og bidrager ikke positivt til den sygemeldtes situation. Skiftet kan betyde usikkerhed og forvirring, da de nu pludselig opfattes anderledes af systemet, selvom deres sygdomssituation ikke har ændret sig. Tilmed skaber det lange ventetider i forhold til behandling i rehabiliteringsteamet og heraf risiko for tab af momentum. Det fremstår ulogisk, at man i et jobafklaringsforløb efter beskæftigelsesindsatsloven, skal være uarbejdsdygtig efter sygedagpengeloven, og man skal modtage ressourceforløbsydelse efter aktivloven.

Hvis reglerne flyttes, vil det betyde at sygemeldte i jobafklaringsforløb ligestilles med sygemeldte på sygedagpenge, og der sker en harmonisering og afbureaukratisering af reglerne. Det betyder fx, at man:

- a) Bevarer opsparring af anciennitet til tidlig pension, hvilket man ikke gør i et jobafklaringsforløb
- b) Forenkler reglerne fordi der kommer samme modregningsregler som på sygedagpenge
- c) Ikke forbruger af referenceperioden i forhold til arbejdsløshedsdagpenge

4

Forslag 4: Lægesamarbejde styrkes og lægeudtalelser præciseres og målrettes, da det er afgørende for at kunne oplyse sagen ordentligt frem mod forlængelse eller afgørelse vedr. fortsat uarbejdsdygtighed.

De lægeattester, der indhentes i forbindelse med sagsbehandlingen for at vurdere borgernes helbredsmæssige situation, skal tydeligt beskrive, hvad det individuelle og konkrete formål med indhentning af oplysninger er, samt retsgrundlaget herfor. Det kan ændres ved, at der øverst i attestanmodningen, som lægen skal udfylde, tilføjes en rubrik til 'Formål med lægeudtalelsen', hvor sagsbehandleren afkrydser præcis, hvilken bestemmelse sagen skal vurderes efter. Det bør samtidig være lovpligtigt at kommunen, konkret og præcist beskriver formålet med lægeudtalelsen og hvad lægen skal svare på i det individuelle konkrete tilfælde. Det bør være en garantiforskrift, at sagsbehandleren ikke må udfylde feltet med en standardtekst. Dette skal medvirke til, at det er de for sagen nødvendige, relevante og tilstrækkelige oplysninger, som lægen videregiver til kommunen. Dertil foreslås det, at det bliver muligt at erstatte lægeattester med samtaler med godkendt referat.

Begrundelse: Det er afgørende for retten til sygedagpenge, at sagerne er tilstrækkeligt belyste til at kommunen kan foretage en helhedsvurdering af den sygemeldtes situation, og her tillægges de lægelige oplysninger betydelig vægt. Lægesamarbejdet og en præcis lægeudtalelse er derfor helt central for en indholdsmæssig korrekt afgørelse om retten til sygedagpenge.

I dag opleves der desværre, på trods af en omfattende vejledning om, hvordan det socialt-lægelige samarbejde bør være, en del problemer med de lægeudtalelser der afgives, bl.a. fordi det angiveligt ikke er tydeligt nok for lægerne, indenfor hvilken ramme og med hvilket formål, de præcist udtaler sig. Misforståelserne kan resultere i, at den sygemeldte mister retten til sygedagpenge. Derfor bør samarbejdet understøttes af bl.a. bedre attestskabeloner og garantiforskrifter.

Adgangen til sygedagpenge for løstansatte og vikarer skal gøres lettere

Reglerne for ret til sygedagpenge tilpasses, så også løstansatte vikarer, uden unødige bureaukratiske regler, får mulighed for at modtage sygedagpenge, når de bliver syge.

Begrundelse: I dag har løstansatte vikarer allerede mulighed for at modtage sygedagpenge ved sygdom, men det kræver, at man enten bliver syg på en dag, hvor man har planlagt arbejde, eller at man forud for sygdom har meldt sig ledig, også selv om man fuldt ud forsørger sig selv som vikar og ikke modtager supplerende dagpenge.

Det er en bureaukratisk adgang til sygedagpenge som mange ikke kender eller får overholdt, hvilket medfører, at de falder ud af systemet, og hverken kan få dagpenge eller sygedagpenge. Det kan få vidtrækkende konsekvenser, især ved længerevarende sygdom.

Forslaget har tidligere været positivt drøftet i forligskredsen for sygedagpengereformen, men blev ikke implementeret pga. udskrivning af valg.

5 forslag til mindre justeringer af sygedagpengere retten

Efter Sygedagpengereformen i 2014 har undersøgelser vist, at der er en række uhensigtsmæssigheder i reglerne. På baggrund af disse - og egne erfaringer - peger vi på vegne af vores mere end 1,4 mio. medlemmer på 5 konkrete forslag til at styrke sygedagpengereglerne, så de i højere grad understøtter, at arbejdsmarkedstilknytningen for sygemeldte fastholdes.

Det er både i den enkeltes, virksomheders og samfundets interesse at sikre, at sygdom ikke sætter en stopper for et arbejdsliv, der ellers kan fortsætte. Vores input er derfor møntet på at sikre en hurtig og varig tilbagevenden til arbejdsmarkedet for dem, der er i risiko for eller har mistet tilknytningen.

Forslagene er udarbejdet af:

BUPL
DM
Danske Patienter
Dansk Metal
Dansk Socialrådgiverforening
FH
FOA
3F
Gigtforeningen
HK
Kræftens Bekæmpelse
Ældre Sagen